

Möte i användarrådet för regional statistik 22 april 2026

Närvarande:

Marcel Moritz, Huddinge kommun, ordförande
Karin Althoff, Västra Götalandsregionen
Marcus Jernström, Tillväxtanalys
Jimmy Lindahl, Linköpings kommun
Karl Nygren, Uppsala kommun
Maja Sallander, Herrljunga kommun
Oscar Svensson, Tillväxtverket
Marie Rosberg, Boverket
Anna Råman, Region Skåne
Henrik Söderholm, Göteborgs stad

Från SCB

Jenny Lindberg, SSA/UE/LEDN
Gunilla Sandberg, SSA/UE/UT
Catarina Lundqvist, SSA/UE/UT
Jessica Engdahl, ESA/BFN/PRR
Stefan Svanström, ESA/MS/SBT

Frånvarande:

Ulrika Pudas, SKR
Fredrik Åkerlind, Regeringskansliet
Max Wehlin, Varbergs kommun
Ulrika Nybäck, SSA/UE/UT

1. Mötet öppnas, godkännande av dagordning

Mötet öppnades av ordförande. Dagordningen fastställdes.

2. Mötesanteckningar från föregående möte

Inga synpunkter framfördes på föregående mötesanteckningar som lades till handlingarna.

3. Tema visualisering

Marcel Moritz, Huddinge kommun, presenterade Huddingeanalysen, ett analys- och visualiseringsverktyg som kombinerar SCB-data med regional statistik. Huddingeanalysen är ett verktyg som gör det enkelt att belysa skillnader, likheter och trender i kommunen samt i Stockholmsregionen. En ny funktion i verktyget är att det finns AI-stöd för tolkning av data. Underlag kan läggas in i en chatbot tillsammans med olika styrdokument för att få en översiktlig analys. En viktig funktion är att statistiken numera kan visualiseras på karta. Frågor om hur man ska förhålla sig till de olika hinder som AI medför diskuteras i kommunen.

Henrik Söderholm, Göteborgs stad delade exempel på visualiseringslösningar i den kommunala verksamheten. Programvaror som används är Power-BI, Qlik Sense, Powerpoint och GIS. Inom Göteborgs stad pratar många om vikten av programvaror, men det är lätt att glömma användarna och syftet med visualiseringen. Mycket drivs av personliga initiativ. Under 2008-2015 visualiserades statistik genom storytelling kopplat till samhällsutvecklingen. 2020 började Power-BI användas, men ingen samhällsanalys fanns. Från 2020 och framåt producerades flera dashboards för intern visualisering och idag framställs många av kommunens interna visualiseringar med stöd av AI-tjänster. På ganska kort tid kan man numera göra väldigt bra visualiseringar med hjälp av Claude.

Jimmy Lindahl, Linköpings kommun visade hur kommunen arbetar med visualisering av statistik som stöd i analys och beslutsfattande. AI används bland annat för att skapa kod och använda den på ett smart sätt, utan att själv kunna programmera. Tidigare användes faktablad med väldigt översiktliga bilder för visualisering. Visualisering tillsammans med bakgrundskartor efterfrågades och arbetades fram med hjälp av AI. Resultatet blev ett socioekonomiskt kartverktyg som stöd vid intern analys. Verktyget ger en enkel och snabb identifiering av olika socioekonomiska indikatorer, totalt 16 stycken. AI hjälper till med tillgänglighetsanalyser och röjandegranskning och visualisering av befolkningen sker dynamiskt i verktyget.

Karl Nygren, Uppsala kommun, berättade att det har inrättats en central funktion för datastyrning i kommunen. Funktionen inrättades för att säkerställa effektiv digitalisering inom kommunen. Förvaltningar och bolag ansvarar fortsatt för de data och den information de själva genererar och hanterar, men funktionen ger ett centralt stöd. Grundproblemen bestod tidigare i olika datahantering, brister i

kvalitet och varierande kunskap. Datastyrningen syftar till att få mer enhetliga data och bättre kvalitetssäkring samt att det blir ett kunskapslyft för medarbetare. Det skapar förutsättningar för uppföljning, statistik och analys samt hjälper verksamheter i kommunen med olika frågor kopplat till data. Funktionen arbetar bland annat i FME och R och publicering sker i PXWebb. Det pågår samverkan inom olika projekt i kommunen.

Synpunkter från användarrådet:

Flera synpunkter och efterföljande diskussioner rörde säkerheten med AI. Bland annat ställdes frågor om hur man hanterar att det är utländska företag som står för träningen och hur säkert det är att lägga upp data på GitHub. Det finns många juridiska aspekter vid användning av AI. Säkerheten är en viktig fråga som man hela tiden måste ta hänsyn till, även om statistiken som läggs upp är sekretessgranskad.

Något som efterfrågas gällande SCB:s statistik är könsuppdelning på utbildningsstatistiken.

4. Exklaver och enklaver

Stefan Svanström, SCB, berättade om kommunala exklaver och hur de kan påverka vardagen. Stefan har skrivit en [artikel](#) som handlar om administrativa områden som tillhör kommuner, men som ligger utanför den egna kommunens huvudområde.

En exklav utgör ett geografiskt avgränsat område som tillhör en kommun eller ett land, men som ligger utanför den egna kommunens/landets gränser. I Sverige finns det 671 kommunala exklaver. De finns i knappt hälften av landets kommuner varav Kiruna har flest. Strax över 100 kommuner saknar både exklaver och enklaver.

Exklaver ingår i delar i statistikproduktionen, men man är oftast inte medveten om dem. De ingår exempelvis i kommunernas totalbefolkning samt landarealberäkning.

En av de bidragande orsakerna till fenomenet är de tre kommunreformerna som gjordes mellan 1863 och 1971. Andra orsaker är bland annat realarvssystemet i Dalarna, avvitrningen och den statliga indelningen av mark.

37 av landets kommuner har befolkning boende i exklaver. Det påverkar 194 personer fördelade på 47 exklaver.

Det är komplicerat både juridiskt och administrativt att lösa upp exklaver. En fastighet får inte tillhöra flera kommuner och berörda kommuner behöver vara överens.

En av de mest komplexa exklaverna i världen finns i samhället Baarle i Nederländerna som ligger nära gränsen till Belgien.

Synpunkter från användarrådet:

Påverkas DeSO och RegSO? Exklaver är exkluderade från DeSO och RegSO, då det bara visar sammanhängande områden och inte geografiskt uppdelade. Befolkningen inom DeSO och RegSO summeras upp till kommunernas befolkning varför exklavbefolkning ingår i DeSO och RegSO för huvudområdena för kommunen.

5. Information från rådets medlemmar

Maja Sallander, Herrljunga kommun: Herrljunga kommun har begränsat med resurser för att arbeta aktivt med statistik. Det betyder att kommunen inte har särskilt stora möjligheter att samla in eller framställa egen statistik, men har likväl ett behov av att få en lägesbild som underlag för budgetarbete och som beslutsunderlag i olika ärenden.

Just nu pågår arbete med att anta en ny handlingsplan för bostadsförsörjning. I beredningsarbetet har SCB:s regionala statistik kring befolkningsutveckling, migration, boende, byggande, markanvändning, arbetsmarknad m.m. varit viktigt för att komplettera den statistik som tillhandahålls av Boverket, Socialstyrelsen med flera och kunna teckna en bild av förutsättningarna.

Ett annat aktuellt fall då SCB:s regionala statistik spelat en viktig roll är omvärldsbevakningen inför budgetberedningsarbetet. Utifrån SCB:s regionala statistik, i kombination med en befolkningsprognos som kommunen låtit ta fram, tecknas en bild av hur befolkningsutvecklingen sett ut historiskt och vad som kan väntas framåt. Här ingår faktorer som flyttning, befolkningsantal över tid, in- och utvandring, fruktsamhet och födslar, dödlighet, åldersfördelning och boendeformer/upplåtelseformer.

Herrljunga kommun arbetar också med framtagande av en ny energiplan. I arbetet med att ta fram en nulägesbeskrivning är den statistik kring energianvändning som finns tillgänglig via SCB en viktig källa.

Oscar Svensson, Tillväxtverket: Tillväxtverket visar en del statistik från SCB på sin hemsida. Statistiken är indelad i tre områden: arbetsmarknad, befolkningsstatistik samt näringsliv och ekonomi. Målgruppen är framför allt regioner och mer specifikt personer på regioner som inte är analytiker, exempelvis strateger.

Ett arbete som pågår på Tillväxtverket är att samlat kunna visa arbetsmarknadsstatistik och regionala matchningsindikatorer. Det pågår också ett arbete med att se över den statistik som visas och undersöka hur den används. En analys av en användarundersökning kopplat till detta pågår just nu. Förutom SCB:s regionala statistik har Tillväxtverket en del egen statistik på

regional nivå, bland annat företagsenkäten Företagens villkor och verklighet samt turismstatistiken där bland annat inkvarteringsstatistik publicerades i mars för 2025.

Marcus Jernström, Tillväxtanalys: Tidigare har det funnits ett utvecklingsarbete vid SCB som syftade till att ta fram multiregionala input-output tabeller (MRIO). De nya MRIO-tabellerna skulle kunnat ge nya möjligheter att analysera värdekedjor både upp- och nedströms för branscher inom och mellan regioner. MRIO-tabellerna skulle även kunnat spela en viktig roll i regionalt utvecklingsarbete och för policyutveckling i tillväxtpolitiskt arbete, men även ge förståelse för viktiga samhällsutmaningar som ökade ekonomiska klyftor mellan stads- och landsbygdsregioner samt hur man skulle kunna nå snabbare återhämtning vid ekonomiska kriser. För enskilda regioner skulle detta kunnat ge möjligheter att arbeta förebyggande och tidigt med insatser för en tydligare positionering i värdekedjor. På nationell nivå kan MRIO användas för att skapa scenarier om effekter av planerade statliga satsningar eller större företagsetableringar.

Som det ser ut idag saknas data med god upplösning från SCB. Därmed är Tillväxtanalys i sitt arbete med denna typ av analyser hänvisade till data med grövre upplösning vilket påverkar kvaliteten på resultaten negativt. Källor som undersöks och används är bland andra Eurostat och OECD. I de fallen är den geografiska upplösningen oftast begränsad till NUTS1 och NUTS2. Tillväxtanalys vill att arbetet med nya MRIO-tabeller som åtminstone går ned till länsnivå fortsätter.

Anna Råman, Region Skåne: Region Skåne har skickat ut sin folkhälsoenkät för vuxna, "Folkhälsoenkät Skåne", till 100 000 skåningar. Svarsfrekvensen är än så länge låg (28 procent) trots stora kommunikationsinsatser.

Region Skånes regionala utvecklingsdag äger rum den 23 april. Det är regionens största event på året med 400 inbjudna externa gäster. Dagen tar avstamp i regionens analys HUGÅ (Hur har det gått i Skåne) som tar upp Skånes samhällsekonomiska utmaningar.

Region Skåne har haft möte med rymdstyrelsen angående användning av satellitdata inom regional utveckling. Det är något regionen vill utforska mer samt ansöka om medel i någon av projektutlysningarna inom området. Vattenanvändning/vattenförsörjning är nästa stora fråga i regionen.

Marie Rosberg, Boverket: Boverket ska i maj uppdatera två av statistikverktygen om jämlika livsvillkor och utanförskap, Behovsbaserad bostadsbrist och Segregationsbarometern, med nya årsdata från SCB. I juni sker delleveransen av det gemensamma uppdraget med SCB: [Uppdrag till Boverket och Statistiska centralbyrån att genomföra en uppföljning av myndigheternas fördjupade analys om utanförskap - Regeringen.se](#).

I juni publicerar Boverket byggprognos 2 för år 2026. Boverket publicerar numera fyra byggprognoser istället för två. I statistikverktygen och byggprognoserna används samma typ av regional statistik från SCB varje år, men i övrigt beror statistikanvändningen mycket på vad det är för uppdrag Boverket har fått. Det kan vara trädäckningsdata, data om skolgårdar, miljöindikatorer eller något annat. När det gäller regionala uppgifter i övrigt nämner Boverket att redovisningen av tillämpningen av plan- och bygglagstiftningen år 2025 publiceras vecka 18 och att bostadsmarknadsenkäten publiceras i maj.

Karin Althoff, Region Västra Götaland: Region Västra Götaland har precis publicerat nya rapporter med fakta och statistik om Västra Götaland och dess invånare. Syftet är att bidra med faktabaserade underlag som beskriver nuläge och utveckling i regionen: [Fakta Västra Götaland - Västra Götalandsregionen](#). Grunden utgörs av nio tematiska rapporter inom bland annat demografisk utveckling, arbetsmarknad och välbefinnande & hälsa.

Region Västra Götaland har också en ny aktualiserad regional utvecklingsstrategi. Mycket är likadant som i den tidigare, men en ny kraftsamling som lyfts fram är "Ökad robusthet genom samverkan i samhällsplanering": [Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland - Västra Götalandsregionen](#). Tanken är att kraftsamlingen ska bidra till att stärka samverkan mellan olika aktörer, utifrån regionens olika roller och ansvar i samhällsplaneringen, inom exempelvis energi- och livsmedelsförsörjning, klimatanpassningar mm.

Ett bonustips kopplat till dagens visualiseringstema är att Region Västra Götaland har skrivit ut kartor i A3-format över Västra Götaland med exempelvis befolkningstäthet och markanvändning som har laminerats. Kartorna ligger vid ett bord i en "samtalszon" där kollegor naturligt stannar/samlas under en arbetsdag. Kartorna har fått många positiva kommentarer och de är inspirerande till samtal kring regional utveckling.

Jimmy Lindahl, Linköpings kommun: Linköpings kommun har under våren ägnat sig åt det traditionella arbetet med att ta fram en ny befolkningsprognos för kommunen och nu pågår det fortsatta arbetet med att ta fram prognoser över kommunens delområden, barnomsorgsbehov och hushållsbehov osv.

Under inledningen av året har Linköpings kommun mer kvalificerat börjat testa hur de kan utveckla sitt arbete med hjälp av AI och dra nytta av AI:s förmåga att programmera. I samband med det har de utvecklat metoder där de utifrån väl strukturerade data har skapat möjlighet att till exempel löpande för varje månad ta fram en dashboard som månad för månad jämför deras befolkningsutveckling för olika åldersklasser med sin befolkningsprognos. De följer månadsvis sysselsättningen och arbetslösheten i en annan dashboard. Linköpings kommun har tagit fram kvalificerade kartor för att detaljerat kunna analysera det som sker i olika delar av kommunen, inklusive kartor för analyser utifrån ett socioekonomiskt perspektiv. De har även testat att ta fram olika kalkylatorer där de matar in data för att exempelvis snabbt kunna testa alternativa antaganden för olika scenarier

för befolkningsutvecklingen som sedan direkt i verktyget kan jämföras med den officiella befolkningsprognosen samt kalkylatorer för att interaktivt ta fram scenarier för sysselsättningsutvecklingen och en kalkylator för att lite mer ur ett benchmarking-perspektiv interaktivt jämföra utvecklingen för kommunens konkurrenskraft i förhållande till andra kommuner, länet och riket.

Henrik Söderholm, Göteborgs stad: I Göteborgs stad är det fortsatt stort fokus på befolkningsutvecklingen och omställningen mot färre barn och unga och fler äldre och det är stor efterfrågan på presentationer och diskussioner runt demografiska trender som påverkar stadens verksamheter och strategiska planering.

Göteborgs socioekonomiska områdesindelning är uppdaterad, där den statistiska modellen baseras på SCB-statistik.

Det pågår arbete med att ta fram en ny intern analysportal inom segregationsområdet där SCB-statistik ingår. Flera olika utvecklingsarbeten med resursfördelningsmodeller pågår också, där modellerna baseras på specialbeställningar av statistik från SCB.

Nu när statistiken i regiondatabaserna är levererad, pågår uppdatering av Göteborgs stads statistikdatabas och årliga statistikprodukter. Mycket tid och energi har lagts på att skriva om program och fundera på hur tidseriebrott ska hanteras och felkällor som uppstår genom införandet av CKM i befolkningsstatistiken.

6. Information från SCB

Jenny Lindberg, SSA/UE/LEDN: SCB har ett nytt API sedan oktober 2025 som är mer stabilt och möjliggör mer avancerade och effektiva uttag. API:et är utvecklat tillsammans med SSB, Norges statistikbyrå . Det gamla API:et stöds till 2026/2027.

Från den 16 juni kommer inkomststatistik att publiceras månadsvis i SSD på riket, län och kommun. Statistiken är inte officiell, utan är under uppbyggnad.

Många stora insamlingar görs på uppdragsbasis, bland annat Hälsa på lika villkor som genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten.

Ett IT-projekt har precis startats upp kring NYKO och en ny plattform för insamling. Projektet kommer gå stegvis framåt under en längre period. Ett första steg är att hitta en säker teknisk lösning. Ett projektdirektiv är framtaget där det finns en önskan om en referensgrupp. Ett medskick från rådets medlemmar är att ha en löpande dialog med kommunerna. Det är viktigt med realtidsdata från Lantmäteriet.

Användarrådet för kommunikation och det myndighetsövergripande användarrådet för utbildningsstatistik har lagts ner.

Företagsregistret har uppdaterats med nya SNI-koder.

SCB anordnar en avgiftsfri sommarskola i augusti om prisindex och indexteori, men information kommer att läggas ut på SCB:s webbplats.

SCB har tagit fram ett skolmaterial, Sverige i siffror, som vänder sig till elever på högstadiet och gymnasiet.

DIGG och SCB har fått i uppdrag av regeringen att inrätta en funktion för att främja datahantering.

I SCB:s budgetunderlag för 2027-2029 finns finansieringsbehov som presenteras inom två områden: Modernisering av statistikproduktion och tillgängliggörande av statistik samt Utveckling av statistik.

År 2021 fattade SCB beslut om att införa röjandekontrollmetoden Cell Key Method (CKM). Produkten Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS) var först ut med implementeringen, vilken genomfördes utan större problem. För tabelluppdrag har CKM tillämpats sedan 2024. Sedan CKM infördes i befolkningsstatistiken 2026 har dock ett antal frågor uppkommit. I samband med publiceringen av befolkningsstatistiken har därför information om brusets storlek redovisats (± 3). Avsikten är CKM ska användas för all statistik som bygger på totalräknade individregister vid SCB. Efter genomförd förstudie är det dock beslutat att statistik inom demokratiområdet inte kommer att införa CKM. Mer information och en tidsplan för införandet finns på SCB:s webbplats: Utveckling av röjandeskyddet.

Synpunkter från användarrådet:

När man exempelvis tittar på fruktsamhet i mindre kommuner spelar CKM roll. Det är även svårt med kommunikationen kring metoden utåt. På kommuntotaler är det oftast inte ett problem, men det blir problematiskt att exempelvis summera ettårsklasser. Det blir även problematiskt när man tittar på pendling. Det kan finnas ett symbolvärde i de små siffrorna bland användarna. Första året ställde CKM till det när det kom många nya tabeller och nya API:er.

Stefan Svanström, ESA/MS/USB: I december släpptes statistik om grönområden med hjälp av satellitdata. Satellitdata är bra för att beskriva hur det ser ut för en viss tidpunkt, men det finns utmaningar med jämförelser över tid.

Varje år publiceras förtätning och utglesning av tätorter inom befintliga tätortsgränser med olika basår. Med stöd av statistiken kan befolkningsförändringarna studeras utifrån var de geografiskt sker inom tätorter.

Bostadsbeståndet 2025-12-31 släpptes i april.

En ny teknisk infrastruktur för geodata håller på att arbetas fram.

Jessica Engdahl, ESA/BFN/PPR: Nationalräkenskaperna färdigställer just nu den definitiva årsberäkningen för 2024 som ligger till grund för de regionala räkenskaperna. Det pågår ett arbete med stora manulförändringar. Nationalräkenskaperna går över till ny SNI 2029.

7. Övriga frågor

Det finns en önskan om att följa upp fruktsamhetsantaganden från SCB.

Ett boktips delades om ett jätteprojekt som gick fel: Millenniumskandalen av Simon Campanello.